

แนวคิดและหลักการของพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคม (University Engagement) ของประเทศ ออสเตรเลียและประเทศไทย

บทนำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่คณะอนุกรรมการวิชาการของ Engagement Thailand (EnT) โดย ดร.คมกฤต โอวารินทร์ ได้แปลและเรียบเรียงจาก “Universities Community Engagement : Position paper 2008-2010” ที่ตีพิมพ์เผยแพร่เมื่อเดือนมีนาคม 2008 โดย Australian Universities Community Engagement Alliance (AUCEA) ซึ่งปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น Engagement Australia (EA) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการด้าน พันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคม หรือเรียกสั้นๆ ว่าพันธกิจสัมพันธ์(University Engagement) ของประเทศออสเตรเลีย นอกจากนี้ EnT ยังได้เพิ่มประเด็นสำคัญบางประเด็นที่มีการดำเนินการแล้วในประเทศไทยเข้าไปในส่วนท้ายของเอกสารนี้ เพื่อให้เห็นภาพรวมว่า ประเทศออสเตรเลีย และประเทศไทย มีหลักการ แนวคิด และวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคมที่เหมือนและแตกต่างกันอย่างไรเพื่อประโยชน์ในการศึกษาเปรียบเทียบและต่อยอดความรู้ต่อไป

สำหรับแนวคิดและหลักการด้านพันธกิจสัมพันธ์ของประเทศออสเตรียนี้ประกอบด้วยเนื้อหา 9 ประเด็น ได้แก่ วัตถุประสงค์ ลักษณะของพันธกิจสัมพันธ์ พันธกิจสัมพันธ์ด้านการวิจัย พันธกิจสัมพันธ์ด้านการสอนการเรียนการสอนบริการสาธารณะและบริการวิชาการ ชุมชนเข้มแข็ง มหาวิทยาลัยเข้มแข็ง การวัดผล และแนวทางการสนับสนุนพันธกิจสัมพันธ์ โดยแต่ละหัวข้อมีรายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์

AUCEA ได้จัดทำเอกสารฉบับนี้ขึ้นเพื่อสร้างความเข้าใจในประเด็น พันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคม(University Engagement) ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่หลักของสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเพราะพันธกิจสัมพันธ์เป็นส่วนประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศออสเตรเลีย ทั้งนี้เพราะมหาวิทยาลัยนอกจากจะทำหน้าที่หลักในการสอนและการวิจัยแล้ว ยังเป็นแหล่งผลิตปัญญาให้กับสังคมรวมทั้งสร้างผลงานที่มีความสำคัญต่อสังคมอย่างต่อเนื่องทั้งนี้มหาวิทยาลัยมีการดำเนินพันธกิจสัมพันธ์ร่วมกับสังคมหลายรูปแบบโดยเน้นกระบวนการทำงานร่วมกับสังคมกล่าวคือมหาวิทยาลัยนำความเข้มแข็งทางวิชาการมาประยุกต์ให้เข้ากับบริบทและความต้องการของสังคมในแต่ละพื้นที่ ดังนั้นพันธกิจสัมพันธ์ ในออสเตรเลียจึงสามารถขยายแนวทางและรูปแบบ รวมทั้งเพิ่มปริมาณงานวิจัยและการเรียนรู้ของนักศึกษาได้เป็นอย่างดีซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้มของมหาวิทยาลัยต่างๆทั่วโลก ซึ่งเชื่อว่าพันธกิจสัมพันธ์เป็นการปฏิรูปการทำงานและขยายความสามารถของบุคลากรทางการศึกษาในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่สำคัญของสังคมรวมทั้งจะส่งผลดีต่อสังคมทั้งในและต่างประเทศในอนาคตปัจจุบันนี้มหาวิทยาลัยของหลายประเทศได้ตระหนักและยึดถือ

พันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคมเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์หลักของมหาวิทยาลัยซึ่งประเทศออสเตรเลียต้องการนโยบายระดับชาติในการสนับสนุนการทำงานของมหาวิทยาลัยในพันธกิจนี้

ลักษณะของพันธกิจสัมพันธ์ (University Engagement Initiative)

พันธกิจสัมพันธ์ เป็นรูปแบบการทำงานที่มีลักษณะพิเศษคือเป็นการบูรณาการการเรียน การสอนและการวิจัย เข้ากับความต้องการของชุมชน สังคมภาคธุรกิจ อุตสาหกรรม โรงเรียน หน่วยงานของรัฐและที่ไม่ใช่ของรัฐ สมาคม กลุ่มชนทางศาสนา และประชาชนทั่วไป ประเด็นสำคัญของการทำงานร่วมกันนี้คือต้องเกิดจากความต้องการของชุมชนหรือเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ของชุมชนในขณะนั้น พันธกิจสัมพันธ์เป็นการทำงานของนักวิชาการที่พยายามนำเอาความรู้และภูมิปัญญาต่างๆมาทำให้เกิดการเรียนรู้และสร้างความเข้าใจในบริบทของสังคมมากขึ้น และกิจกรรมที่เกิดขึ้นไม่สามารถแยกหรืออธิบายได้ว่าเป็นงานด้านใดด้านหนึ่งของมหาวิทยาลัยเพียงด้านเดียว แต่เป็นงานที่เกิดจากความร่วมมือของทุกภาคส่วนในมหาวิทยาลัยและชุมชนในการนำเอาความรู้และความเชี่ยวชาญเฉพาะมาสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของทั้งสองฝ่าย เช่น พันธกิจสัมพันธ์ด้านการวิจัย การสอน หรือการเรียนรู้ของนักศึกษาจะสามารถผลิตองค์ความรู้ที่มีคุณค่าต่อทั้งงานวิชาการและเป็นประโยชน์ต่อชุมชนสังคม ดังนั้นการทำพันธกิจสัมพันธ์จะเปลี่ยนรูปแบบการทำงานของมหาวิทยาลัยจากแบบ “เชิงรับ” มาเป็นการทำงานแบบ “เชิงรุก” เพื่อสร้างสรรค์งานที่มีประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

พันธกิจสัมพันธ์ด้านการวิจัย (Engaged Research)

ในการทำพันธกิจสัมพันธ์ด้านการวิจัยนั้น มหาวิทยาลัยต้องถือว่าสังคมคือพันธมิตรที่เต็มไปด้วยแหล่งความรู้มากมายที่สามารถนำประเด็นต่างๆ ทั้งที่เป็นปัญหาหรือความต้องการของสังคมมาสร้างเป็นโจทย์วิจัยได้ซึ่งกระบวนการทำงานพันธกิจสัมพันธ์ด้านการวิจัยนี้สามารถสร้างสรรค์ผลงานให้กับสังคม รวมทั้งแลกเปลี่ยนความรู้ในหลายประเด็น จึงส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อนักวิชาการ เศรษฐกิจและการพัฒนาของสังคมตัวอย่างผลงานพันธกิจสัมพันธ์ด้านการวิจัย อาทิ สิทธิบัตรทางการค้า แนวทางการจัดตั้งและพัฒนาองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ผลกระทบของนโยบายภาครัฐและการแทรกแซง รวมถึงรูปแบบความร่วมมือทางธุรกิจระหว่างมหาวิทยาลัยกับพันธมิตรจากสังคม เป็นต้น นอกจากนี้ พันธกิจสัมพันธ์ทางการวิจัย ยังส่งผลดีต่อสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมซึ่งสามารถตีมูลค่าออกมาเป็นตัวเลขทางเศรษฐกิจได้ รวมทั้งผลประโยชน์ด้านอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น การพัฒนาสภาพสังคมและวัฒนธรรม ความสำเร็จทางการศึกษาของคนในชุมชน การมีสุขภาพดีทั้งทางกายและจิตใจ และการเติบโตของเศรษฐกิจ เป็นต้น

สำหรับกระบวนการทางการวิจัยและยุทธศาสตร์การทำงานด้านพันธกิจสัมพันธ์ด้านการวิจัย มีหลายรูปแบบ เช่น การวิจัยที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-based Research) และการวิจัยแบบมีส่วนร่วมระหว่างมหาวิทยาลัยกับคนในชุมชนสังคมซึ่งจะเป็นการเรียนรู้ร่วมกันทั้งด้านความรู้ คุณลักษณะที่โดดเด่นของชุมชนสังคม และหากมีการทำงานวิจัยแบบผลิตผลงานร่วมกัน ยิ่งทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้อย่างเป็นรูปธรรม ผลงานวิจัยสามารถเพิ่มกำลังการผลิตในสังคม และเพิ่มคุณภาพชีวิตได้เช่นกัน นอกจากนี้ งานที่

เกิดจากพันธกิจสัมพันธ์จะไม่ได้ดำเนินการจากศาสตร์วิชาใดเพียงศาสตร์เดียวเท่านั้น แต่ต้องทำงานร่วมกันจนกลายเป็นสหศาสตร์ มีการนำความรู้จากหลายๆด้านมาแก้ปัญหาโจทย์วิจัย จึงเป็นการสร้างความร่วมมือระหว่างอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเดียวกันหรือระหว่างมหาวิทยาลัยในกรณีการแก้ปัญหาที่มีลักษณะซับซ้อน จึงถือว่ามีประโยชน์และตอบโจทย์หรือเป้าหมายของชุมชน สังคมและประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พันธกิจสัมพันธ์ด้านการสอน การเรียน และการสร้างประสบการณ์แก่นักศึกษา (Engagement teaching, learning and student Experience)

พันธกิจสัมพันธ์ด้านการเรียนการสอน สามารถนำประเด็นความต้องการของชุมชนมาใช้สอนได้ซึ่งจะทำให้ นักศึกษามีความรู้ในสถานการณ์จริงมากยิ่งขึ้นเป็นการสร้างความพร้อมของการเป็นประชากรของสังคม และพร้อมทำงานเพื่อท้องถิ่น ประเทศ และนานาชาติ ในประเด็นนี้มีการวิจัยที่ยืนยันว่าการทำพันธกิจสัมพันธ์ทางด้านการเรียน การสอน จะทำให้นักศึกษามีทักษะหลายๆอย่างดีขึ้น เช่น ความสนใจในการเรียน การจดจำเนื้อหาวิชา โอกาสในการหางาน ผลการเรียนรู้และความรับผิดชอบต่อสังคมซึ่งประสิทธิผลในการเรียนที่ดีขึ้นนี้เป็นเพราะนักศึกษาได้เรียนรู้จากกิจกรรมนอกห้องเรียนที่มีการฝึกปฏิบัติจริง จึงทำให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีทักษะการติดต่อประสานงาน และแรงจูงใจในการเรียนหรือทำงานของตนเองมากขึ้น

นอกจากนี้ การเรียนรู้ของนักศึกษาที่เป็นส่วนหนึ่งของพันธกิจสัมพันธ์ จะทำให้นักศึกษามีโอกาสได้งานสูงขึ้นเพราะเป็นพันธกิจที่มีการติดต่อกันระหว่างมหาวิทยาลัยกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ ธุรกิจเอกชน โรงเรียน และหน่วยงานอื่นๆที่รับนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงานมากขึ้นนอกจากนั้นแล้ว การทำพันธกิจสัมพันธ์จะเป็นการบูรณาการการเรียนรู้ การฝึกงาน และการบริการวิชาการ ที่ทำให้นักศึกษาสามารถพัฒนาทักษะและเข้าใจในวิชาชีพของตนเองมากยิ่งขึ้น เป็นการปลูกฝังทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเป็นการเพิ่มคุณภาพการทำงานให้แก่ชุมชน นอกจากนี้สิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้และพัฒนาของนักศึกษาล้วนเป็นสิ่งที่ดีต่อทั้งนักศึกษา กระบวนการเรียนรู้ และมหาวิทยาลัยทั้งสิ้น ดังนั้นมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องบูรณาการพันธกิจสัมพันธ์เข้ากับยุทธศาสตร์การเรียนรู้ภายใต้เงื่อนไขต่างๆที่มีอยู่ รวมทั้งรูปแบบการสอนแบบบรรยายที่มีอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้ความสำเร็จของพันธกิจสัมพันธ์ด้านการเรียน การสอนจะขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยกับหน่วยงานภายนอก และการลงทุนในกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ตลอดจนรูปแบบการเรียนที่อาจารย์ได้จัดทำขึ้นเพื่อนักศึกษา

การบริการสาธารณะและบริการวิชาการ (Public Service and Outreach)

มหาวิทยาลัยสามารถสร้างสรรค์งานบริการวิชาการให้กับสังคมในฐานะพันธมิตรที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน ประเด็นสำคัญที่ทำให้งานจากการทำพันธกิจสัมพันธ์ทางด้านการเรียนและการวิจัยแตกต่างจากงานบริการวิชาการทั่วไป คือความต้องการในการพัฒนาร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยกับสังคม เกิดพันธมิตรที่มีความต้องการเรียนรู้และพัฒนาชุมชน ในขณะที่การบริการวิชาการ มักจะไม่กล่าวถึงการทำงานแบบพันธมิตรที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน หรือ การแลกเปลี่ยนความรู้ของทั้งสองฝ่าย ตัวอย่างของการบริการสาธารณะและ

บริการวิชาการ เช่น การบรรยายทางวิชาการ บทความวิชาการ การเข้าร่วมงานด้านศิลปวัฒนธรรม การแสดง นิทรรศการให้สาธารณะ และการแสดงข้อมูลของชุมชนผ่านเว็บไซต์มหาวิทยาลัย เป็นต้น

ชุมชนเข้มแข็งจากพันธกิจสัมพันธ์ (Engagement Strengthens Communities)

พันธกิจสัมพันธ์ก่อให้เกิดผลงานดี ๆ มากมายจากการทำงานร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยกับสังคม โดยกิจกรรมที่เกิดขึ้นมิใช่การมองว่าชุมชนหรือสังคมเป็นเพียงห้องทดลองของมหาวิทยาลัย แต่เป็นกิจกรรมที่เกิดจากการคิดร่วมกันและการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างสองฝ่ายซึ่งสามารถทำได้ทั้งทางด้านการวิจัยและรูปแบบการเรียนการสอน การทำงานในรูปแบบนี้จะทำให้สังคมรับรู้ถึงบทบาทที่สำคัญของมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นเสมือนสินทรัพย์ทางปัญญาของสังคมที่เพิ่มขีดความสามารถในการทำงานและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาของสังคม พันธกิจสัมพันธ์ทำให้ทรัพยากรความรู้ของมหาวิทยาลัยเข้าถึงสังคมได้โดยผ่านทางกิจกรรมที่หลากหลายและส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม นอกจากนี้พันธกิจสัมพันธ์ จะช่วยสร้างวัฒนธรรมองค์กรในการเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาทำให้เกิดการเรียนรู้และสร้างประชากรที่พร้อมทำงานร่วมกับสังคม มีความรับผิดชอบ มีการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดจนเกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคม มีการเพิ่มคุณภาพทางการศึกษาและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ ทางสังคมที่ส่งผลดีต่อคุณภาพชีวิตซึ่งเป็นเรื่องที่ดีต่อทุกฝ่าย

ประเทศออสเตรเลียได้รับประโยชน์มาอย่างยาวนานจากการถ่ายทอดและการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการของมหาวิทยาลัย ซึ่งผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในเชิงประจักษ์ ได้แก่ การจดทะเบียนและจัดตั้งธุรกิจจากผลงานวิจัยที่เกิดขึ้นจากการทำงานร่วมกันของมหาวิทยาลัยและภาคเอกชน การเพิ่มจำนวนขององค์ความรู้ใหม่ๆที่มีประโยชน์ร่วมกันซึ่งเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ เช่นการคิดค้นนวัตกรรม การสร้างรูปแบบการทำงานและนโยบายที่ทันสมัยที่ทำให้เกิดประสิทธิผลในหลายๆด้าน เช่นสุขภาพ ความปลอดภัย การศึกษา สภาพสังคม สิ่งแวดล้อม และกิจกรรมสาธารณะ รวมทั้งเกิดประโยชน์ในทางอ้อม เช่น การค้นพบปัญหาของสังคมที่ต้องได้รับการพัฒนาและแก้ไขและการค้นพบแนวทางการเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชากรลดการพึ่งพาระบบการศึกษาและสวัสดิการของรัฐที่ไม่สมบูรณ์ลดปัญหาอาชญากรรมและความรุนแรง และเพิ่มปริมาณอาสาสมัครที่พร้อมทำงานเพื่อสังคม นอกจากนี้ พันธกิจสัมพันธ์ที่มุ่งเน้นด้านนวัตกรรมและการเป็นผู้ประกอบการนั้น สามารถเพิ่มเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและเพิ่มความสามารถในการผลิต ตัวอย่างเช่น พันธกิจสัมพันธ์ทางการสอนและงานวิจัย จะเพิ่มโอกาสในการอยู่รอดของธุรกิจขนาดเล็กในชุมชน การเพิ่มความสามารถของธุรกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน ส่วนชุมชนที่มีส่วนร่วมกับการเรียนรู้ของนักศึกษานั้นก็ยังสามารถเรียนรู้แนวความคิดใหม่ๆและกลยุทธ์ในการเพิ่มขีดความสามารถตนเอง และยกระดับคุณภาพทางการศึกษาได้ เช่น นักศึกษาเข้าไปสอนหนังสือให้เยาวชนในชุมชน เป็นต้น

มหาวิทยาลัยเข้มแข็งจากพันธกิจสัมพันธ์ (Engagement Strengthens Universities)

มหาวิทยาลัยจะได้รับประโยชน์จากการทำงานร่วมกับสังคม ประสิทธิภาพทางการเรียนของนักศึกษาจะดีขึ้นเพราะเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการทำงานร่วมกัน ทำให้มหาวิทยาลัยเข้าถึงผู้เรียนที่มีความ

หลากหลายมากขึ้นเพราะในปัจจุบันนี้ประเทศออสเตรเลียมีประชากรที่มีความแตกต่างกันมากขึ้น การเรียนรู้จากการทำงานพันธกิจสัมพันธ์นี้จะเป็นแรงผลักดันให้นักศึกษาเกิดการอยากเรียนรู้อนาคตด้วยตนเองด้วยรูปแบบที่สอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียนจึงเป็นโอกาสที่ดีในการยกระดับความสำเร็จทางการศึกษาของประเทศให้มากขึ้นด้วย

นอกจากนี้ พันธกิจสัมพันธ์สามารถทำให้เกิดการพัฒนาผลงานวิจัยโดยความร่วมมือกับพันธมิตรภายนอกในการสร้างงานวิจัยใหม่ๆตามความต้องการของชุมชนสังคม ซึ่งทำให้ผลงานวิจัยนั้นมีคุณค่าและมีประโยชน์กับสังคม ตลอดจนเศรษฐกิจการค้ากิจกรรมของพันธกิจสัมพันธ์จึงเป็นกิจกรรมหลักสำหรับทั้งการวิจัยและการสอนของมหาวิทยาลัย ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรมานำพันธกิจสัมพันธ์มาประกอบการพิจารณาในการคัดเลือกบุคลากร ภูมิเนืเทศการทำงาน การพิจารณาความดีความชอบ และการประเมินผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยด้วย

ในระดับประเทศ พบว่าการทำงานพันธกิจสัมพันธ์ในมหาวิทยาลัยนั้นสามารถเพิ่มความหลากหลายทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากขึ้น เพราะปัจจัยพื้นฐานของการทำงานพันธกิจสัมพันธ์จะอ้างอิงถึงบริบทและลักษณะของสังคม ตลอดจนประเด็นความต้องการของชุมชน ซึ่งทำให้มหาวิทยาลัยมีความโดดเด่นทางด้านงานวิจัยที่แตกต่างกัน ทำให้เป้าหมายในการเรียนรู้ของนักศึกษามีลักษณะแตกต่างกันด้วย

การวัดผลสำเร็จของพันธกิจสัมพันธ์ (Measuring Engagement)

มีมหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิกของ AUCEA (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อแล้วเป็น Engagement Australia) หลายแห่งได้พยายามพัฒนาตัวชี้วัดสำหรับการประเมินผลกระทบของพันธกิจสัมพันธ์ที่มีต่อนักศึกษา ผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ชีตความสามารถและเงื่อนไขต่างๆของชุมชนซึ่งAUCEA กำลังดำเนินการเรื่องการสร้างกรอบมาตรฐานการประเมินผลงานที่นำมาจากทั้งในและต่างประเทศ และกำลังศึกษาแนวทางในการนำกิจกรรมของพันธกิจสัมพันธ์เป็นส่วนหนึ่งในการประเมินมหาวิทยาลัยโดยรัฐและการประเมินมหาวิทยาลัย

แนวทางสนับสนุนการทำงานพันธกิจสัมพันธ์ของ AUCEA มีดังนี้

- ส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐรับรู้ และพร้อมทำงานร่วมกับมหาวิทยาลัยด้านพันธกิจสัมพันธ์โดยให้ตระหนักและยึดถือว่าเป็นกลยุทธ์ในการเข้าถึงประเด็นปัญหาของสังคมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติในฐานะเป็นพันธมิตรของสังคม วิธีการนี้เป็นแนวทางใหม่สำหรับกิจกรรมในการเรียนและการสอน ซึ่งกำลังเป็นประเด็นที่สำคัญของออสเตรเลียในขณะนี้
- ส่งเสริมให้ชุมชนสังคมทำการสำรวจเพื่อหาประเด็นและสร้างโอกาสในการทำงานร่วมกับมหาวิทยาลัย ในฐานะพันธมิตรของสังคม
- ส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยมีการกำหนดนโยบายด้านพันธกิจสัมพันธ์เป็นหนึ่งในพันธกิจหลักโดยพิจารณาตามงานวิชาการและความชำนาญของแต่ละมหาวิทยาลัย ให้สามารถตอบสนองความต้องการหรือประเด็นปัญหาของแต่ละพื้นที่ได้ และเป็นแนวทางในการสร้างผลงานที่มีความหลากหลาย

- ส่งเสริมให้ภาครัฐดำเนินการกำหนดนโยบายในการสร้างแรงจูงใจโดยเร็วเพื่อสร้างงานที่เกิดจากความร่วมมือกันระหว่างมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นประเด็นที่สำคัญในระดับชาติ
- ส่งเสริมให้หน่วยงานของภาครัฐดำเนินการเจรจาและประสานงานกับมหาวิทยาลัยต่างๆ ในด้านการสนับสนุนและหาแหล่งทุนที่เหมาะสมในการดำเนินงานด้านพันธกิจสัมพันธ์
- รับรองว่าจะมีแหล่งเงินทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยประสบปัญหาในการหาเงินทุนหรือการจัดสรรทรัพยากรอื่นๆ แต่การให้การสนับสนุนต้องขึ้นอยู่กับสัญญาและผลการดำเนินงานทางด้านพันธกิจสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยทั้งนี้ AUCEA จะมุ่งกระจายทรัพยากรไปในโครงการต่างๆซึ่งต้องมีการแข่งขันกัน และจะสนับสนุนทุนกับโครงการที่มีการลงทุนในระบบโครงสร้างเพื่อความยั่งยืนของการทำงานพันธกิจสัมพันธ์

พันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคมในประเทศไทย

มหาวิทยาลัยในประเทศไทยก็มีการดำเนินการด้านพันธกิจสัมพันธ์กับสังคมอยู่บ้างแล้วเช่นเดียวกับในประเทศออสเตรเลีย กล่าวคือมีกิจกรรมร่วมกับสังคมทั้งในด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ และงานอาสาสมัคร แต่กิจกรรมเหล่านี้ยังไม่เป็นนโยบายและแผนงานที่ชัดเจนในระดับมหาวิทยาลัย ยังเป็นกิจกรรมของปัจเจกบุคคลอยู่เป็นส่วนใหญ่ จึงมักดำเนินงานในลักษณะเป็นโครงการๆ ไม่มีความสัมพันธ์ในลักษณะหุ้นส่วนระยะยาว (long-term partnership) ในเชิงสถาบัน แนวคิดเรื่องพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคมของออสเตรเลียจึงน่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการขับเคลื่อนและยกระดับบทบาทของมหาวิทยาลัยกับสังคมในประเทศไทยต่อไป

อย่างไรก็ดี ประเทศไทยมีความก้าวหน้ากว่าออสเตรเลียในเรื่องหนึ่งคือการวิจัยเพื่อเสริมสร้างพลังชุมชน (Research for Empowerment) ซึ่งเป็นก้าวที่ไปไกลกว่าความสัมพันธ์ (Engagement) ธรรมดา ในการดำเนินการเช่นนี้ ชุมชนจะมีบทบาทหลักในการวิจัยปฏิบัติการ และนักวิชาการเป็นผู้เติมความรู้ที่จำเป็นและถอดบทเรียนเชิงทฤษฎี ซึ่งเป้าหมายของงานนี้คือการสร้างความมั่นใจในตนเอง (self-confidence) และส่งเสริมการจัดการตนเอง (self-management) ของชุมชน เพื่อให้สามารถอยู่ได้อย่างยั่งยืน สามารถจัดการกับสถานการณ์ต่างๆได้ทั้งในปัจจุบันและอนาคตในปัจจุบันมีโครงการเช่นนี้ในชุมชนต่างๆมากกว่า 2,500 แห่ง และมีนักวิชาการจากหลายมหาวิทยาลัยเข้าไปทำงานร่วมกันโดยได้รับการสนับสนุนหลักจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ตั้งแต่ปี 2541

*****